

**Generalitat
de Catalunya**

Procés participatiu per a la creació del Conservatori del Litoral de Catalunya

Informe de resultats de la sessió

14 juliol 2022

Vilanova i la Geltrú

Barcelona, setembre 2022

participa.gencat.cat

Unitat impulsora del procés participatiu

Departament de la Vicepresidència i de Polítiques Digitals i Territori de la Generalitat de Catalunya

Unitat que acompanya

Direcció General de Participació Ciutadana i Processos Electorals

Empresa que redacta l'informe

RAONS SCCL

Empresa dinamitzadora (si és diferent)

RAONS SCCL

Contingut

1. Dades generals	3
1.1. Marc general del procés	3
1.2. Objectius de la sessió	4
1.3. Dades de l'activitat	4
2. Participació	5
2.1 Dades de participació	5
2.2 Llistat d'entitats participants	5
3. Resultats de la sessió	6
3.1 Eix 1: Objectius i funcions del Conservatori	6
3.1.1 Sobre les funcions reconegudes en la llei	6
3.1.2 Altres funcions a més de la compra de sòl	6
3.2 Eix 2: Prioritats i criteris d'actuació	8
3.2.1 Criteris proposats	8
3.2.2 Urgències	9
3.3 Eix 3: Model de gestió i governança	9
3.3.1 Agents i rols	9
3.3.2 Organització	10
4. Imatges	12

1. Dades generals

1.1. Marc general del procés

La Llei 8/2020, del 30 de juliol, de protecció i ordenació del litoral preveu la creació del Conservatori del litoral de Catalunya amb els objectius de salvaguardar i recuperar la part del litoral més amenaçada per la urbanització i l'artificialització, a partir de l'adquisició pública del sòl.

El Conservatori s'ha de finançar amb les aportacions del Govern, per mitjà dels pressupostos de la Generalitat, i amb les aportacions de les altres administracions, d'entitats i d'empreses i ha de ser creat a través d'un procés participatiu amb la col·laboració d'experts en matèria ambiental i territorial, entitats de conservació del medi natural i representants dels ens locals.

La Resolució 197/XIV del Parlament de Catalunya insta el Govern a constituir el Conservatori del Litoral de Catalunya, per mitjà de la creació d'un ens amb personalitat jurídica o de l'adscripció de les funcions que li són pròpies a un ens afí, havent-ne definit clarament l'estructura i les funcions.

Per tant, el Departament de la Vicepresidència i de Polítiques Digitals i Territori de la Generalitat de Catalunya promou **un procés de participació per a la creació del Conservatori del litoral dirigit, principalment, a les entitats de conservació del medi natural, representants dels ens locals i experts en matèria ambiental i territorial.**

El procés s'ha dissenyat en tres fases:

1) Fase d'informació

L'objectiu d'aquesta fase és fer una primera presentació pública i oberta als agents vinculats al territori, per informar i compartir l'anàlisi d'alternatives, realitzada per l'Administració, pel que fa a la formulació jurídica i organitzativa del Conservatori.

Activitats realitzades:

- Preparació del mapa d'agents clau i la base de dades dels contactes.
- Disseny del marc de continguts (eixos i temes de debat).
- Disseny de [l'espai propi a la plataforma Participa Gencat](#) amb les convocatòries i la [documentació bàsica](#).
- 1 sessió informativa (es pot accedir al vídeo en aquest [enllaç](#)).

Resultats:

Les persones interessades tenen la informació necessària per participar en les sessions deliberatives.

2) Fase de deliberació

A través de dues sessions territorials es posa a debat i es recullen les aportacions dels agents clau respecte als objectius i les funcions que podria tenir del Conservatori, els criteris de prioritització de la compra de sòl i els possibles models de gestió i governança.

Activitats realitzades:

- Dos tallers participatius
 - Taller 1 a Girona el 12 de juliol
 - Taller 2 a Vilanova i la Geltrú el 14 de juliol
- Sistematització dels resultats dels taller i enviament als participants per a la seva correcció.

Resultats: Recollir les aportacions dels agents clau participants en els tallers deliberatius per ser valorades per part de l'equip tècnic referent en la creació del Conservatori.

3) Fase de retorn

Per finalitzar aquest procés, s'elabora el present informe amb les dades de participació i les aportacions recollides durant les sessions realitzades, amb l'objectiu de publicar-ho com a devolució a les persones participants i a tots aquells agents interessats.

Activitats realitzades:

- Reunions de conclusions
- Lliurament de l'informe final

Resultats: Informe final de resultats i retorn a través de la plataforma.

El present informe recull les dades de participació i les aportacions recollides durant la sessió deliberativa del 14 de juliol de 2022 a Vilanova i la Geltrú.

1.2. Objectius de la sessió

- Informar i compartir l'anàlisi d'alternatives pel que fa a la formulació jurídica i organitzativa del Conservatori realitzada per l'Administració.
- Concretar els objectius i les funcions del Conservatori més enllà de l'adquisició pública de sòl.
- Concretar les prioritats, urgències i criteris d'intervenció en el litoral mitjançant l'adquisició pública de sòl en el litoral.
- Explorar la possible governança en la definició del programa d'actuació o en la gestió amb els diversos actors interessats.

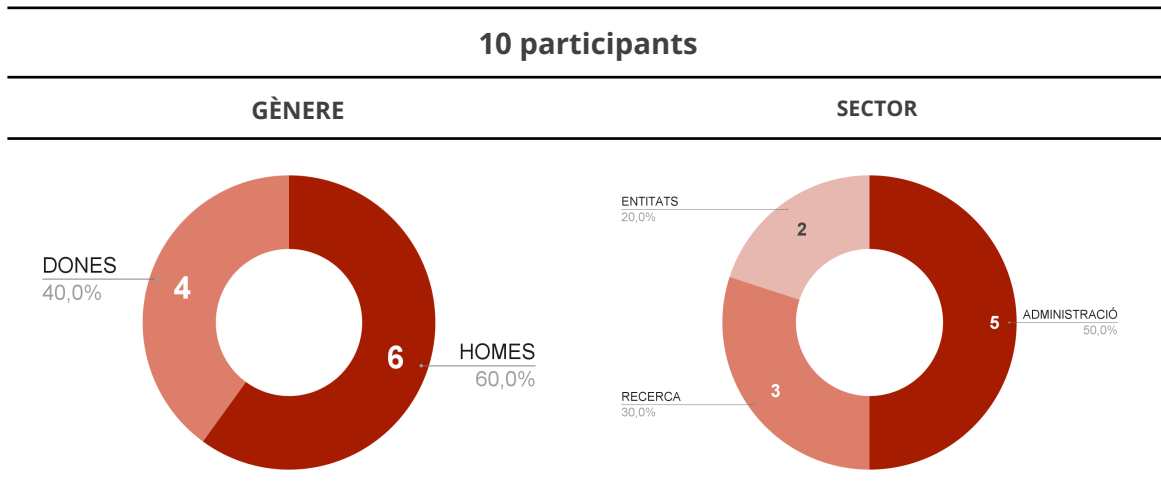
1.3. Dades de l'activitat

Dia de l'activitat	Dijous 14/07/2022
Durada de l'activitat	de 17:00 a 19:00 h
Lloc de l'activitat	Vilanova i la Geltrú. Sala d'actes del Centre Cívic La Geltrú – Salvador Masana

2. Participació

2.1 Dades de participació

A continuació es presenta un resum del nombre de participants del procés participatiu, en nombre de persones i d'entitats, i les aportacions recollides.

2.2 Llistat d'entitats participants

ENTITATS, ENS LOCALS I AGENTS DE RECERCA	Nombre participants
Ajuntament Vendrell	1
Ajuntament Vilanova i la Geltrú	2
APMA - Agrupació per a la Protecció del Medi Ambient - EdC	1
CIMNE-Centre Internacional de Mètodes Numèrics a l'Enginyeria	1
Col·legi de Geòlegs de Catalunya	1
Consell Comarcal del Garraf	1
Consorci Delta Llobregat	1
UPC/CIIRC - Universitat Politècnica de Catalunya	1
Altres	1
Total	10

3. Resultats de la sessió

3.1 Eix 1: Objectius i funcions del Conservatori

Aquest eix recull totes aquelles aportacions al voltant dels objectius i les funcions del Conservatori. S'ha de tenir en compte que a la llei es defineixen com a objectius i funcions del Conservatori salvaguardar i recuperar la part més amenaçada del litoral a partir de la compra de sòl, i en aquest sentit, es recullen les observacions de les persones participants a tenir en compte en el desplegament d'aquestes funcions reconegudes per la llei. Per altra banda, en els tallers es pretén generar un espai de deliberació sobre altres funcions que es consideren que hauria o podria desenvolupar el Conservatori, en el seu marc d'actuació.

3.1.1 Sobre les funcions reconegudes en la llei

El grup de debat fa un feedback i reflexió sobre les funcions reconegudes en la llei: salvaguardar i recuperar la part del litoral més amenaçada per la urbanització i l'artificialització, a partir de l'adquisició pública del sòl.

Les aportacions recollides són:

- **Vetllar i facilitar la protecció d'espais:** no perdre el propòsit amb altres funcions que ja assumeixen altres institucions o eines de planejament (no fer duplicació i fer acords de col·laboració). Es considera que l'objectiu fonamental és l'adquisició del sòl i delegar la gestió a ens locals o a entitats amb custòdia.
- **Adquisició de sòl per deconstruir (alleugerir les platges) i restaurar:** L'estat del litoral requereix aquests tipus de mesures (hi ha zones que estan en alt risc com per exemple la zona del port de Vallcarca en Sitges), tot i que s'és conscient de les dificultats administratives, competencials i de gestió que es requereixen.
- **Protecció de zones submergides pluvials** per equilibrar la dinàmica de sediments.
- **Fins a quin punt és recomanable comprar sòl de zones que és possible que quedin submergides?** Al grup sorgeix aquesta pregunta i es comenta que el litoral funciona com un organisme viu i cal equilibrar la compra de sòl a l'interior i a la franja de mar perquè aquests estan interrelacionats i interdependents.

3.1.2 Altres funcions a més de la compra de sòl

A més de les funcions reconegudes en la llei, els grups fan referència a altres possibles funcions:

Funció 1: Fiscalització i vigilància

El Conservatori es visualitza com un espai que pugui garantir davant la societat civil el compliment dels compromisos i planificació, així com assegurar la fiscalització, vigilància i transparència.

- **Impulsar l'aplicació de la llei i fiscalitzar altres administracions**, com a vigilants o observadors de les requalificacions de terrenys (elaboració d'informes preceptius per a les comissions territorials d'urbanisme, per exemple, o almenys el Conservatori hauria d'estar informat per poder plantejar intervencions).
- **Garantir la transparència** en l'aplicació dels criteris d'adquisició i en la cessió de la gestió, rendir comptes i detectar oportunitats a través de les antenes al territori.

Funció 2: Coordinar la gestió dels espais adquirits

El grup proposa un model de gestió amb els ens locals i altres agents de la societat civil i de l'àmbit acadèmic i de recerca. Per tant, una de les funcions que es planteja pel Conservatori és la de coordinar aquesta complexitat d'agents segons els plans operatius de gestió destinats a cada espai. El Conservatori es veu com a referent i com a suport per a aquests agents.

- **Crear espais de gestió integral del litoral.** Assessorament als gestors d'aquests espais adquirits (per exemple per restaurar). Es poden explorar experiències per impulsar models de cogestió (per exemple, la Taula de Cogestió de l'Aqüicultura al Delta de l'Ebre).
- **Definir qui fa el manteniment** i la neteja els espais.

Funció 3: Generació de coneixement i recerca

Es veu al Conservatori com un espai on centralitzar informació, estudis i assessoraments científics, amb dades actualitzades en els temes que afecten el litoral i vinculats amb l'objecte del Conservatori. El grup comparteix una pluja d'idees per concretar més aquesta funció:

- Fomentar la investigació i la recollida d'informació existent i actualitzada sobre l'impacte del canvi climàtic en el territori.
- Fer un inventari dels espais segons el seu nivell de degradació, d'urbanització i d'amenaça.
- Crear un catàleg de Bones Pràctiques en la gestió del litoral i una línia d'ajuts econòmics per a ens i entitats gestores.
- Assessorament científic per a l'elaboració i concreció dels criteris necessaris per a la prioritització d'espais a adquirir.
- Promoure investigacions sobre els punts crítics i estratègies en temes ambientals, per exemple la situació dels espais de connexió ecològica, els temes legals i econòmics, etc.

Funció 4: Instrument de planificació estratègica

- Es proposa que sigui un instrument de planificació estratègica del litoral: òrgan vinculant, consultiu o preceptiu. Tot així, es fa l'aclariment que hi ha altres eines de planejament i estratègics i que el Conservatori és una eina més específica per a la compra de sòl i impulsor de la posterior gestió.

Funció 5: Impulsor de processos de comunicació cap a la ciutadania

- Contribuir a la comunicació, la informació i la sensibilització sobre la situació del litoral i les actuacions que s'han d'implementar.

3.2 Eix 2: Prioritats i criteris d'actuació

3.2.1 Criteris proposats

Es considera que s'han de prioritzar els espais crítics o que responguin a una estratègia ambiental segons els següents criteris:

Criteri 1: zones inundables dels entorns pluvials.

Aquest criteri es refereix a considerar espais que influeixin en la recàrrega de sediments: zones inundables dels entorns pluvials. Cal tenir incidència sobre aquests terrenys i afavorir la inundació progressiva per aconseguir un impacte positiu en la dinàmica de sediments (dipòsit per propiciar la laminació) i evitar que el riu arribi a gran velocitat al mar. Manca reposició dels sediments (la Tordera era la gran proveïdora de sorra, es plantegen possibles actuacions com treure els ports esportius o les preses).

Criteri 2: zones susceptibles de naturalització com les dunes en segona línia de mar.

A efectes del canvi climàtic i els canvis en les dinàmiques de sediments, la franja de mar cada vegada té major risc d'inundació i de quedar submergida. Per tant, cal actuar sobre aquestes zones susceptibles de naturalització amb l'objectiu d'ampliar el sistema dunar.

Criteri 3: terrenys protegits en possessió privada i sense cap gestió.

Cal identificar aquells espais privats, protegits i amb potencial de gestió i on en l'actualitat no es fa res o són objecte de l'especulació immobiliària. Existeixen terrenys protegits per llei que estan en mans privades i no col·laboren en la seva conservació o restauració (Ex. terrenys al Delta del Llobregat propietat del F.C.Barcelona, o la Ricarda).

Criteris 4: espais crítics i que són potencials connectors ecològics del territori.

Criteri 5: sòl urbanitzable sense edificació.

Sòl urbà i urbanitzable: La gran amenaça està en el sòl urbanitzable que encara no està urbanitzat. Cal protegir el sòl agrícola que es projecta com a urbanitzable. El sòl no urbanitzable es considera que ja està protegit.

3.2.2 Urgències

- Prèviament a la prioritització, cal fer un inventari de zones urbanitzables i amenaçades, etc. Es proposa crear un visor dels mapes.
- Els objectius a aconseguir segons el grup haurien de recollir:
 - Descongestionar el litoral (de la urbanització, per exemple Cunit)
 - Garantir les connexions biològiques (per exemple, en Cubelles la central tèrmica deixarà un espai lliure de forma imminent, s'acaba la concessió de la pedrera i està qualificat de sòl industrial).
 - Restaurar (Ex. Vallcarca)
- Per fer la prioritització de les actuacions es proposa que els criteris amb més pes siguin el potencial ecosistèmic, juntament amb el risc i el grau d'amenaça. Prioritzar per exemple:
 - Zones amb funció connectora
 - Zones més properes a les platges
 - Dunes
 - Zones pluvials inundables
- Valorar les propostes d'espais a adquirir per part del món local i les entitats (en algun cas es posa com a exemple el model de pressupostos participatius on presentar candidatures).
- Per establir els àmbits es proposa dividir el litoral:
 - territorialment, encara que no segueixi la divisió administrativa
 - en seccions naturals (tipologies de costes, ecosistemes litorals)
 - per conques
- En l'establiment de l'estratègia per a les adquisicions detectar aquelles actuacions on es pot tenir més impacte (per exemple, centrar-se en una zona).

3.3 Eix 3: Model de gestió i governança

3.3.1 Agents i rols

Es mencionan diversos agents que estan implicats, per una banda, en els processos d'adquisició de sòl i, per altre, en la gestió dels espais adquirits.

Definir el marc de planificació general

- Sobretot es fa èmfasi en el rol de la planificació general en la qual el Conservatori ha d'encaixar. S'identifica que aquesta planificació ha d'estar orientada pel Pla d'ordenació i protecció del litoral (PPOOL) i els planejaments urbanístics a diferents

escales i municipis. Aquesta articulació d'agents i instruments és clau per donar coherència al marc estratègic sobre el qual el Conservatori hauria d'actuar.

- Es recorda que la franja de mar i la gestió dels sediments està orientada per l'estratègia del Ministeri en l'àmbit estatal. El Conservatori també ha d'encaixar amb aquests diferents nivells de planificació.

Gestió immobiliària i prospecció

- Es menciona a l'Incasòl com a agent clau per a la gestió de la compra de sòl, però sempre supeditat a les polítiques dissenyades pel Conservatori.

Rols vinculats a la compra de sòl

- Es parla de diferents rols necessaris, tot i que no es detalla específicament quins agents han de desenvolupar cada un d'aquests rols. Es considera que haurien de formar-ne part els ens locals, les entitats de la societat civil i les persones expertes de diferents àmbits de la ciència. Aquests rols són:
 - Assessorament científic sobre els estudis previs i definició de criteris.
 - Planificació i pla de treball per a l'adquisició del sòl.
 - Orientació política dels plans per definir els tipus de sòl que es vol protegir.
 - Fiscalització i vigilància.
 - Comunicació i sensibilització.
 - Detecció d'oportunitats segons especificitats de les diverses zones costaneres i maneres de traslladar-les al Conservatori de forma discreta.

3.3.2 Organització

En aquest apartat es plantegen tres idees a desenvolupar:

1. Cogestió: Es proposa un sistema de gestió conjunta amb els ens locals i la societat civil. Per això, cal adaptar-se a l'especificitat de cada zona implicant als agents locals. Tot així no s'ha d'atomitzar o fragmentar la gestió. Es proposa que en cada espai adquirit es plantegi un estudi de les potencialitats i els nivells de gestió segons els agents locals implicats, així com el disseny d'un pla de gestió local ad hoc per a cada cas.

- Comissions obertes consultives: es proposa que els diversos agents de la societat civil, ens locals, científics, tècnics, i fins i tot la ciutadania pugui participar d'aquest model de comissions obertes que abordi a diferents nivells les funcions d'assessorament, seguiment, vigilància, planificació, orientació política de les decisions del Conservatori, comunicació, etc. Cal definir els diferents nivells de participació, implicació i decisió dels agents segons les seves funcions, competències i condició, així com fomentar la participació dels agents implicats i la ciutadania.

Aquestes comissions, per contribuir a la presa de decisions, ha de treballar amb dos nivells de coneixement: per una banda, amb dades i informació objectivable i científica i, per altra

banda, amb aportacions participatives des de l'experiència i conciliació d'interessos dels agents locals.

El model que es té com referència són les Taules de cogestió marítima com a espais permanents de participació on es debaten i concreten propostes per millorar la gestió i ordenació dels usos i activitats en l'àmbit marí.

3. Elaboració d'un mapa d'agents clau per identificar els stakeholders de cada àmbit d'intervenció del Conservatori. Aquest estudi és fonamental per definir els nivells de gestió i la seva coordinació en cada cas.

4. Imatges

